

Datum

2025-02-26

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

HVO-2024-4559

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Yttrande över Remiss Socialdepartementet - Ett språkrav för språkutveckling (SOU 2024:78) STK- 2024-1759

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden anser att utredningen *Ett språkrav för språkutveckling* är bra och gör rimliga bedömningar kring språkrav kontra kompetensförsörjning. Nämnden är mestadels positiv till utredningens förslag, men har synpunkter på det föreslagna riktade statsbidraget svenskalyftet.

Yttrande

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden delar den bild som utredningen beskriver kring att det finns befintliga medarbetare som inte har en tillräckligt god nivå i det svenska språket för att kunna utföra sitt uppdrag på bästa sätt. Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden anser att utredningen är bra och gör rimliga bedömningar kring språkrav kontra kompetensförsörjning. Det finns en tydlig medvetenhet i utredningen om den problematik som äldreomsorgen befinner sig i och står inför.

I Malmö stad finns ett upparbetat och välfungerande samarbete mellan hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och specifikt komvux kring utbildning i svenska i vård och omsorg och vård- och omsorgsprogrammet. Denna samverkan anser nämnden är en nyckel till att få arbetet med språkravet att fungera. Förslagen i denna utredning ger ytterligare stöd i frågorna och behovet av att fortsätta samarbeta.

Nedan följer nämndens synpunkter på ett antal av förslagen och bedömningarna.

7 Bedömningar om nivå av kunskaper i svenska språket

Nämnden instämmer i utredningens bedömningar kring att nivån av kunskaper i svenska ska vara Gers B2. Nämnden har ingen praktisk erfarenhet av att göra

språkbedömningar enligt Gers, men anser det rimligt att bedöma reella språkkunskaper. Nivå B2 anses vara en rimlig nivå för att kunna arbeta i äldreomsorgen. Nämnden är också positiv till förslaget om att kravet ska gälla alla som utför insatser oavsett yrkestitel.

9 Förslag till språkkrav

Nämnden ställer sig bakom hur språkkravet föreslås formuleras i socialtjänstlagen och ser inga hinder med att lagkravet börjar gälla den 1 januari 2026.

10 Förslag om uppföljning av språkkravet

Nämnden är positiv till att det ges uppdrag kring uppföljning av språkkravet, det är av största vikt att de insatser som görs ger effekt och att kommunerna har möjlighet att utveckla sitt arbete utifrån vad uppföljningar visar.

11 Bedömningar och förslag om språkutveckling

Flera av bedömningarna och förslagen som gäller språkutveckling är nämnden positiv till. En del av arbetet pågår redan inom hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen, exempelvis att studera svenska, svenska som andraspråk, utbildning till språkombud eller chefsutbildningar på arbetstid. Nämnden vill dock i sammanhanget poängtera att problematiken inte ligger i bristande stöd från nationella myndigheter eller att det saknas kunskap om hur språkutveckling kan ske på arbetsplatsen. Utmaningen ligger ofta i de praktiska förutsättningarna som hög omsättning på första linjens chefer och brist på vikarier.

Nämnden delar även bilden att undersköterskor som har genomgått relevant utbildning i svenska ändå saknar de språkkunskaper som behövs för arbetet i äldreomsorgen.

Nämnden är därför positiv till att kurser utvecklas och anpassas till det språk som används i äldreomsorgen. Det nationella underlag för en kurs i språk och kommunikation som föreslås i utredningen anser nämnden dock behöver ha möjlighet till lokala anpassningar.

11.12 Ett svenskalyft – ett riktat statsbidrag med syfte att höja nivån av kunskaper i svenska språket hos personalen

Nämnden är generellt emot användandet av riktade statsbidrag eftersom de utgör en kortsiktig och osäker finansiering. Finansiering är dock en förutsättning för att kunna uppfylla det föreslagna lagkravet. Nämnden har svårt att bedöma hur lång tid det kommer att ta för samtliga medarbetare som idag inte uppfyller språknivån Gers B2 att nå den nivån, och har därför svårt att tycka till om att svenskalyftet föreslås finansieras i högst sju år. Formuleringen högst sju år kan dock tolkas som att statsbidraget kan komma att avslutas tidigare än så. Den eventuella osäkerheten ger kommunerna dåliga planeringsförutsättningar.

Vad gäller innehållet vill nämnden poängtera vikten av ett brett tillåtet användningsområde. Erfarenheter från tillämpningen av äldreomsorgslyftet är att det varit för begränsat, och detta önskar nämnden inte upprepas i utformningen av svenskalyftet.

12 Utbildningen i svenska för yrkeselever i komvux ses över

Nämnden är positiv till förslaget om att det ska tillsättas en utredning som ser över hur vård- och omsorgselever i komvux kan ges en mer ändamålsenlig utbildning i svenska språket.

Ordförande Anders Rubin

Förvaltningschef Sergio Garay

Lisbeth Persson Ekström (SD) och Nichlas Holmgren Gellersten (SD) lämnar ett särskilt yttrande.